

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Iosephi Speranzæ, Congregationis Oratorii Fanensis
Presbyteri, Scripturæ Selectæ**

Speranza, Giuseppe

Coloniæ Agrippinæ, 1659

115. De abnegatione auditus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44265

minatum, gestuum, vestitusque decen-
tiam omni loco, ac temporum occasio-
ne procurabat, nihil ut sit mirum, ad
modestiam ejus omnibus fuisse admi-
rationi, tantisque à virtute illa fuisse lau-
dibus commentatum.

De abnegatione auditus.

PUNCTUM CXV.

Abnegatio au-
ditus quid.
Psal. 14.

Auditum præsertim abnegat, qui mur-
murationes non excipit, qui seipsum autem
suam spinis, ne linguas detrahentes audiat.
Domine, quis habitabit in tabernaculo tuo,
aut quis requiescet in monte sancto tuo? Qui
loquitur, &c. & opprobrium non accepit ad-
versus proximos suos. Hieron. ex Hebr. Et
opprobrium non sustinuit adversus proximos
suos.

Hier. ex Hebr.

Prov. 4.
Detractio pestis
contagiosa.
Exod. 5.
Hebr.
Psal. 1.
Hieron.
Psal. 90.
Hebr.

Remove à te os pravum, & detrahentia la-
bia sunt procul à te; quia scilicet detractio
pestis est, quæ eos, qui propè sunt, facile
infect. Sic infect. Sic in Exodo: Ne forte
accidat nobis pestis. Aliqui ex Hebr. Ne forte
accidat nobis linguas, quasi eas sit pestis in-
ficiens. In cathedra pestilentie. Hieron. In
cathedra irrisorum. Ipse liberavit me de la-
queo vanitatum, & à verbo aspero. Hebr.
Et à peste celeriter necante. O quam infecti,
& quam celeriter! nulla etenim pestis
grassatur magis.

Psal. 72.

Nec in eos solium, qui propè sunt, sed
etiam in eos, qui procul. Posuerunt in ca-
lamos suum, & lingua eorum transivit in
terra, &c.

Isa. 6.
Hebr.
Psal. 54.
Detractio pec-
catum sine lege
Quomodo?

Detractio peccatum est sine lege. Di-
cit id Isaias, aut melius de eam, dixit Ange-
lus ad Isaiam quondam aulicum: Et pec-
catum tuum mundabitur. Hebr. Et pecca-
tus tuum sine lege mandabitur. Cur, quæ
sine lege, murmura in sic dicta est? Quod legem
ullam non servat, non parcit inimicis, nec
amicis, non operibus malis, nec bonis,
non secularibus, nec regularibus, nec su-
perioribus. Sine lege.

Psal. 54. 13.

Nonnulli amici detrahebant David,
unde dolebat. Si inimicus meus maledixisset
mibi, sustinuissem utique. Tu vero homo una-

A nimis, &c. non parcit amicis. Nec operi-
bus bonis, detractor enim tam bonis,
quàm malis operibus detrahit. Tota die ex-
probabant mihi, &c. Quid? homicidium?
adulterium? Nequaquam, sed quia cene-
rem tanquam panem manducabam, quia
pœnitentiam agebam, de pœnitentia mur-
murabant. Peccatum sine lege, quod nec cœ-
lo, nec terræ parcit.

Detractor nulli
parcit, ne Deo
quidem, aut
Sanctis ejus.

Psal. 72.
Alij.
Chald.

B Posuerunt in calamos suum, & lingua eor-
um transivit in terra. Chald. Posuerunt in
Sanctos calorum os suum, & lingua eorum us-
sit Sanctos terra. Unde David: Tota die con-
tristatus ingrediebar. Alii: Denigratus, atra-
tus ingrediebar, peccatum sine lege.

Hac de causa detractores assimilantur
sepulchro: Sepulchrum patens est guttur eo-
rum. Sepulchrum patens ad cadavera inhiat,
omniaque indistincte recipit. Væ his, qui
hujusmodi sepulchris sepeliuntur.

Psal. 13.
Detractores
sunt sepulchra,
eas, patens.

C Sunt quedam sepulchra, intra quæ vel
mortuus quisquis intrat, redivivus egre-
ditur. In sepulchro Elisei positus quondam
mortuus, mox vivus egressus est. Talia
sunt sepulchra justorum, in quorum ore
vel mortui quasi vitam acquirunt: taliter
enim loquuntur vel de peccatoribus, ut
eos quodammodo honoris vitæ animare
videantur. Alia verò sunt sepulchra, in
quæ vel vivus, justus scilicet ingrediens,
statim moritur.

4. Reg. 23.

De his Propheta: Pharetra ejus quasi se-
pulchrum patens. Quæ comparatio hæc? Ad
litteram: Ad eum infectas veneno sagittas
jaculabantur, ut tactus sagitta mox mox
ad sepulchrum deducendus esset. Talis
omnino est lingua detrahentis: tactus e-
nim murmurationis sagittam mox in sepul-
chrum subinfertur infamiæ, ac mortui,
sepultique nominis.

Jerem. 5.

E Qui tetigerit sepulchrum, immundus erit
septem diebus. Numerus septenarius, nu-
merus aternitatis. O quam verum! qui
tangit, aut qui tangitur ab his sepulchris,
semper remanet immundus.

Lev. 19.

Sepulchrum patens. Oportet hoc esse tē-
pore pestis, quo tempore maximè patent
ob mortuorum frequentiam. Verè ora
murmurantium sunt tempore pestis se-
pulchra patientia, ad semper detrahendū,
& in se quemlibet claudendum. Sūt quidā,
qui

qui non omnibus, sed inimico detrahunt. hi sepulchra sunt clausa, sed aliqui de omnibus murmurant, sepulchra patientia. Conceptus est Origenis.

Origen.

Clausa sepulchra dicuntur ii, quos aliquantulum pudor prohibet proferre ad publicum crimina: pateas vero ii, qui impuritates in propatulo habent: quibus usus scelerum, quod est ex malis ultimum, verecundiam sustulit, ut proferant verbum Diaboli.

Ex sepulchris ossa arida extrahuntur. Sic intrat ille indurus virtutibus, exit in hominum opinione omnino exutus. Sepulchrum patens est guttur eorum.

Hieron. Detractores canes sepulchrales.

Hæc sepulchra in mentem reducant quosdam canes, de quibus meminit Hieron, quod cadaveribus edendis sint assueti, qui propterea canes sepulchrales dicti sunt. His perfimiles sunt detractores, quin his multo peiores, quippe qui murmuratio- nis deate vivos, neque solum mortuos lacerant.

Quantum malum efficit lingua mordax? Dixit quodam in loco David, sed Interpretes non posse satis explicare videntur. Dilaxisti omnia verba precipitationis, lingua dolosa. Verè precipitium est lingua maledicorum, à quibus honor, & clara notitia cum laude precipitatur. Inquit Jacobus: Lingua inflammat rotam natiuitatis nostræ. Syriac. Series genealogiarum nostrarum. Ille natus est ex tali, qui fuit, &c. precipitat. Erat ille in vertice dignitatis honoris, lingua eum precipitat. Mulier illa summâ erat in æstimatione in corde mariti, lingua eam ab illo amore precipitat. Verba precipitationis. D Hieron. Verba ad de- vorandum. Alii. Verba perditionis, corruptionis, absorptionis, glutitionis, demersionis, voraginis, depressionis, oppressionis, dissipationis, abscon- sionis, perniciet. Hæc omnia infert effra- nata lingua, &c.

Psal. 51.

Jacob. 3. Syriac.

D. Hier. Alij apud Lorinum.

Psal. 49. Græc. Agell.

Hebr.

Ostium abundavit malitia. Græc. In ore tuo crevit malitia. Et lingua tua concinnabat dolos. Agell. Et lingua tua ad instar radij tex- toris. Sunt quatuor, aut quinque vitupe- rantes, & commorantes in circuitu: ille filum ponit, alius aliud: sic telam inextricabilem murmuratio- nis texunt. Hebr. Os tuum laxasti ad malum, hoc est, linguæ strax-

na laxasti. Sed notandum est illud: Crevit malitia. Quam verum & illud: Con- Detractorum cinxerat dolos, quod est aptè componere, & quinam pessimi ornare dolos, ut hi faciunt, qui suam de- tractionem perpoliunt, & exornant, ut magis detrahant, ac vituperent.

Exploratores illi ut prius bene loquuti sunt de terra promissionis! Venimus, in- quiunt, ad terram, ad quam misisti nos, qua reverà fuit lacte, & melle, sed devorat habi- tatores suos. O pessimum detrahendi genus!

Numb. 13.

Ubi Lyra- nus pessimam detractorum naturam obser- vat, qui vel bonum sumunt in deter- rius. Dominus plerisque terræ illius oc- cidit, quò filii Israël facilius ingrederen- tur; at illi de hoc murmurabant: Terra de- vorat habitatores suos.

Lyr. ibid.

De his Salomon in Prov. Remove à te os pravum. Sept. Remove à te os obliquum. Sept.

Videntur os rectum habere, sed ò quã obliquum habent!

Comparat Propheta murmuratores carbonibus, quia aut comburunt, aut in- ficiunt: Sagitta potentis acuta cum carbonibus desolatorius. D. Hier. loco, desolatorius, ex Hebr. legit, cum carbonibus juniperorum, & subdit: Ferunt, juniperum ignem multo tempore conservare, ita ut si prunæ ejus cinere contactæ fuerint, in annum perdu- rent. Servabit ille per annum opertum murmuratio- nis ignem sub cineribus jam demortui; & tamen educet, &c.

Psal. 119.

D. Hier. ex Hebr.

Detractores carbonum similes.

Sed qui alteri detrahit, sibi nocet. Dixit injustus, ut delinquat in semetipso. D. Ambr. legit: Ut delinquat sibi. Alibi: Infirmata sunt contra eos lingua eorum. Chald. Offenderunt seipos lingua sua. Sic Cum mihi molesti essent, inducbar cilicio. De his ibi: Conversi sunt in arcum pravum, Ubi Hieron. Arcus pravus est, qui dum contra inimicos sagittas pu- tatur jacere, sauciat tenentem. Item: Qui tangit vos, tangit pupillam oculi mei. Hebr. Græc. & Chald. Tangit pupillam oculi sui, & Vatab. Sibi ipsi nocet. Et non liberabit maledi- ctum, seu maledicum à labiis tuis. Quid? Ab alienis, an suis? A suis: nam dum alteri de- trahit, sibi nocet.

Psal. 35.

D. Ambr.

Psal. 63.

Chald.

Psal. 34.

Detrahor sibi ipsi noxius.

Isid. Clar.

D. Hieron.

Zach. 1.

Hebr.

Vatabl.

Num. 12.

Sept. 12.

Quin ex observatione Orig. sibi nocet, & aliis prodest. Dicit id pulchrè Origen, ad illa verba: At non talis servus metes Moy- ses, Orig. ibid. Et aliis utilis.

ses,

tes, qui in omni domo mea fidelissimus est. Nūquam, inquit, invenimus Dominum tantum laudasse Moysen, quantum nunc, cum detrahitur. Vide, quid sibi pœnæ obtrectantes contulerunt, quid illi laudis. Sibi turpitudinem, illi splendorem, sibi lepram, illi gloriam.

Quo loco notanda est detrahentium proprietates, qui si quid tenebrarum vidēt, illic oculus figunt. Habebat Moyses mille splendores, hi oculos in uxorem ejus Æthiopiā defigunt. *Vi sagittent in obscuro rectos corde.* Hebr. *Vi sagittent in obscura Luna.* Ut luminare, ut oculus mundi est Luna! Sed habet quādam aut umbras, aut densitates; in has oculus fertur. Superior est horologium in monte, de ordinationē vel minimam omnes notant.

Sed observandum, quantum indignetur Deus in eos, qui de Superioribus obloquuntur: *Quare, inquit Dominus, non timuisti detrahere servo meo Moysi? Iratusque contra eos abiit, nubes quoque recessit, quia erat super tabernaculum.* Duo hic fecit Dominus ad instar valde irati, & excaedentis: abiit, & nubem quoque secum adduxit. Quo, Domine? Ut reducam eam gravidam sagittis, quibus hi sagittentur, qui in obscura Luna sagittant.

Facta Præceptorum, inquit Greg. oris gladio feriendi non sunt, etiam cum recte reprehendenda videntur. *Surrexit David, & præcidit oram chlamydis Saul sileter.* Ubi Greg. Quid per Saul, nisi Rectores, quid per David, nisi subditi significantur? O quam in hoc similes David, qui si verentur mittere manum in Christum Dominum, nec volunt occidere, libenter tamen oram chlamydis præcidunt, hoc est, honoris vestem, si non lacerant, diminuunt.

Sed posthac percussit David cor suum, eod quod absceidisset oram chlamydis Saul. Et subditi tales, addit Gregor. ad semetiplos redeunt, seque de tenuissima laceratione reprehendunt.

Emunctoria candelabri aurei ex auro putissimo.

Diis non aetrahes, & populi tui Principi non maledices. Et. *Nolite tangere Christos meos, & in Prophetis meis nolite malignari.*

A Et murmuravit omnis congregatio filiorum Israel contra Moysen, & Aaron: *Utinam mortui essemus in terra Ægypti, quando sedebamus super ollas carniū, & comedebamus panem in saturitate! Frequens quasi ubique murmuratio de ollis carniū, & de pane recenti in saturitate. Ubi Orig. de animadversione Domini contra tales dissentens: Et nos, inquit, si non cessamus a querelis nostris, quas frequenter habemus ad versus Rectores, simile offensionis incurtemus exemplum.*

Ubi præterea notandum, quod supra tetigimus, tunc solum Moysen superioritatis sensit onus, cum populus de cibo murmuravit: *Sed & Moysi intoleranda res visa est, & ait ad Dominum: Cur imposuisti pondus universi populi hujus super me? Unde mihi carnes, ut dera tantæ multitudinē? Flect coram me, dicentes: Da nobis carnes, ut comedamus. Non possum sustinere hunc populum, quia gravis est mihi.*

Sed valde timendum est, quod Moyses, & Aaron dixerunt: *Audivit Dominus murmur vestrum, nos verò quid sumus, quia misistis contra nos, nec contra nos est murmur vestrum, sed contra Dominum?* Loqui non poterat in hac materia verbis magis propriis, quam iis, quibus ad vivum gulosos detractores depingit. *Fleat quotidie coram Superiore, & eo absente inter se mulsint: Panis hic non est recens. Vinum hoc non est dulce. Recordamur piscium, in mentem nobis veniunt pepones. Verba præcipitationis. Alii: Verba gulositatis. Sed & Moysi intoleranda res visa est: Non possum sustinere hunc populum, quia gravis est mihi.*

Miseri Superiores scopus sunt sagittarum linguarum. *Posuit me quasi signum ad sagittam; dicere potes Superior.*

Sed benedicti vos à Domino, qui fecistis misericordiam hanc cum Domino vestro Saul, & sepelivistis eum. Ubi Gloss. per istos, qui sepeliunt Saul, significantur illi, qui cooperire student turpitudinem Superioris sui, non revelare, ut fecit Cham: & hi benedicentur, sicut qui contra faciunt male dicentur.

Horri-

Psal. 10. Hebr.

Num. 12. Detractores quam exosi Dei

1. Reg. 24. D. Gregor. 3. p. Psal. 1. 5.

Exod. 22. Psal. 104.

Exod. 16.

Orig. ibid.

Num. 11. Detractores subditos ferre non potuit Moyses.

Exod. 16.

Detractores gulosi Israelitarum murmuratorum similes.

Thren. 3.

2. Reg. 2.

Gloss.

1. Reg. 6.
D. Greg. 5.
Mor. 10.

Hebr.

Exod. 8.

Stephan.
Detractionis
verba sunt
cyniphes.

Detractiones
ex oburgatio-
nibus etiam
apud spiritua-
les nasci solent.
Detrahitio vi-
tium diaboli-
cum.
Psal. 40.
Hieron.
1. Tim. 3.
Grac.
Gen. 37.
Detrahitio
lingua est in-
fernalis.

Gen. 37.
Hebr.
Detrahitio vi-
tium pessimum

Horribilis historia de contactu Arcae: *Extendit Oza manum ad Arcam Dei, & percussit eum Dominus super temeritate, &c.* D. Greg. Arcam dicit symbolum Superioris, qui ex condescensione, & compassione proximi inclinatur: sed Oza Levites manum reprehensionis contra Arcam extendit, dum subditus tumide Superiorem corripit; nequaquam enim quis Sanctorum corrigere recta presumeret, nisi de se prius meliora sentiret. Unde re. Sc. Oza Levites dicitur, quod *robustus Domini* interpretatur, quia presumptores nisi robustos se in Domino crederent, non meliorum facta, veldicta, velut infirma judicarent.

Ut Superiores uti virga incipiunt, qua subditorum pulverem excutiant, mox cyniphes detractionis nascuntur. Sic mystice Dominus ad Moysen, & Aaron: *Percutite pulverem & erumpant cyniphes, tam in hominibus, quam in jumentis.* Ubi Stephanus: Cyniphes sunt sermones detractionis; virga, directio sermonis. Hac debet percuti pulvis, id est, vita malorum reprehendi. & sic nascuntur cyniphes: quia dum impius acriter reprehenditur, vel occulte tibi detrahit, vel in aperto contumeliam facit. Sed quid est, quod cyniphes, dum pulvis percutitur, non solum in jumentis, sed etiam in hominibus nascuntur, nisi quia ad exussione pulveris ipsi jam penes spirituales murmurant?

O vitium diabolicum! Ita est, Fratres mei, detrahitio, vitium diabolicum est. *Verbum iniquum constituerunt adversum me.* Hieron. *Verbum Diaboli constituerunt adversum me.* Sic Apost. *Multos non detrahentes, Græc. nox diabolici.* Lingua inflammata à gehenna. *Hebr. lingua Inferni.* Quid amplius dici potest? Audistisne linguam Paradisi? Quænam ea est? Quæ benedicit, quæ Seraphinorum quasi æmulatrix, à Paradiso dicitur inflammata. At quæ nostræ inflammata dicitur à gehenna, quæ detrahit. O vitium! o vitium!

Vitium tale est, ut in Scriptura dicatur pessimum: *Accusavitque fratres suos apud patrem crimine pessimo.* Quid hoc sit, laborant Interpretes: proprie ex Hebr. *De obloquutione, seu infamia rumore accepta, & perlata.*

A Murmurabant itaq; illi, & Scriptura murmuracionem crimen pessimum appellat.

O quam pessimum! Hinc Evangelistæ inter murmuracionem, & Christi crucifixionem non distinguunt. Quidam Evangelista ait (concepit est D. August.) hora sexta crucifixerunt Dominum; & quidam, hora tertia. Si non intelligamus, perturbamur. Conciliat August. Alter loquitur de crucifixione linguarum. Et vos, o Judæi, qui occidistis, unde occidistis? Gladio linguæ, acustis enim linguas vestras, & quando percussistis, nisi quando clamastis, crucifige? Ah pessimum, & impiissimum simul detractionis vitium!

B *Benè David noverat damna, quæ hoc vitium infert, dum clamabat: Deus, laudem meam ne tacueris. Quid? à Deo laudari vis, quem omnes creaturæ collaudant? Immo, quia os peccatoris, & os dolosi super me apertum est. q. d. Si Deus ipse non me laudat, de bono nomine actum est.*

C *Aulicorum presertim id vitium est. Vexit musca gravissima, (quæ semper putrem partem requirit) in domo Pharaonis, & servorum ejus, & inde in omnem terram Egypti, corruptaque est terra ab hujusmodi muscis. In terra Sennaar (fractore dentium) confusa sunt lingua eorum. Sermo eorum, ut cancer serpit.*

D *Quid, quod etiam qui spiritum profertur quandoque murmurant? Servierunt filij Israhel Eglon (quod est solenne murmur) Regi Moab.*

Sepe ergo aurem tuam spinis. Utinam & linguam, subdit Ambros. O quam necessaria est, Fratres, custodia linguæ! o quam orandum est Deus ut auferat ranas à nobis. spiritum loquacitatis!

E *Os impiorum redundat malis. Chald. Eructat. Alii: Evomit mala. Ducta metaphora à vinolentis, & à fluxibus, qui ex alluvione excrescunt, & alvei fines superantes, agros late inundant. Sic Jansenius.*

De his similiter: In ore stultorum cor eorum. Quid? cor habent in ore? Habent, ait Hilar. Quia nihil ex rationis consilio tractantes, & cordis meditatione pendentes, temerario tantum motu linguæ inconsulte responsiones fortuitas, & inconditas eloquuntur: atque aded in ore stultorum

D. August.
Psal. 63.

Psal. 108.

Exod. 8.
Detractionis
vitium aulicis
familiare.

Gen. 81.
2. Tim. 2.

Judic. 3.
Hebr.
Ecol. 2. 8.
Ambros.

Prov. 25.
Chald.
Aly.
Janzen.

D. Hilar. in
Psal. 51.
Stultus cor in
ore habere
dicitur Cur?

cor eorum est; quia non quod cogitaverint, loquuntur, sed quod loquuti fuerint, cogitabunt.

Hinc Apostol. Iacobus: Si quis in verbo non offendit, hic perfectus est vir, potens etiam frano circumducere totum corpus. Quo loco nomine corporis omnia vitia intelligenda sunt, quæ sunt veluti membra corporis peccati. Sic Chrysof. Hier. & Thomas Cajet. autem legens: Circumducere totum corpus actionum suarum, tanquam frano, docet ex moderamine linguæ totum hominem moderari.

Quod quàm difficile sit, dicit S. Iacobus: Omnis natura bestiarum, & volucrum, & serpentium, & exserorū, vel iuxta alios, cetorum, aut marisorum (indisciplinabiliū) domantur, & domita sunt, linguam autem nullus hominum domare potest, in quietū malum. Alij: Incoercibile n. alium.

Sed observandum est, quod observat August. non dixisse Apost. linguam nullus domare potest, sed, nullus hominum: ut cum domatur, Dei misere icordia, Dei adjutorio, Dei gratia fieri fateamur.

Quod Dei auxilium David flagitabat: Pone Domine, custodiam ori meo, & ostium circumstantia labiis meis. Ubi notandum illud, ostium circumstantia, loci nimirum, temporis, personæ, &c. q. d. Da mihi Domine, ut non nisi enim his circumstantiis os meum aperiatur: ne thesaurum cordis, ac virtutum aperto ore deperdam, inquit Ambros. & Chrysof. Quod Phariseo illi contigisse affirmant, qui dum ori suo fores non appoluit, paucis verbis, quæ intus erant, perdidit, &c.

Tenendus est modus vel in verbis bonis: Et silus à bonis. Dorotheus doc. 24. de compunctione, petita similitudine à clibano, qui aperto ostio brevi calorem exhalat, ostendit, eum, qui non novit os suū claudere, spiritum evaporare, quod eleganter quidam in terrastico:

Vsque suum sensim perdunt hypocausa calore.

Ni siudeas classas semper habere fores. Sic quoque, quàm par sit, si sepius ora recludas,

Paulatim è medio pectore fervor abit.

Hinc Ambros. ad illud Prov. Labia sapientiarum a scriptura selecta.

A tis alligata sunt intellectu. Cum vides, inquit, dentibus prorervis sapientem tacere, dic: Ligavit iste intellectu labia sua.

Quam labiorum alligationem sorori D. Bernard. suadebat Bernardus: Alliga, moneo, sermonem tuum, ne luxuriet: sit restrictior, & ripis ipsis coërceatur, citò lutum colligit amnis exuadans.

Obib David: Posui ori meo custodiam, Psal. 138. cum confisteret peccator adversum me. Alij: Alij.

B Servabo os meum capistro, dum fuerit impius coram me. Hieron. declarat, quodnam capistrum hoc sit. Custodiam, inquit, os meum Psal. 140. silentio. Pone, Domine, custodiam ori meo. Alij: Silentium capone, Domine, observationem super ostium labiorum meorum: ut vel à longè intrantes mentis conceptiones ad stateram rationis prius, quàm ad linguam veniant. Alij: Custodi, Deus, ostium labiorum meorum. q. d. Fac tunc ipse Deus, sis linguæ custos: quia Domini est gubernare linguam. Adhuc Alij: Custodi elevationem labiorum meorum: quia si semel eleventur, linguam nostram magnificabimus. Labia nostra à nobis sunt, quis noster Dominus est? &c. A tum est. Eapropte: Hieronymus transfert: Serva, D. Hieron. Domine, paupertatem labiorum meorum. Ex Titelm. hoc est, ut simparsus in verbis, Titelm. ibid. ac deficiam in circumstantiis, ubi, quando, coram quo, &c.

C Pone Domine, custodiam ori meo, & ostium circumstantia labiis meis. Metaphora petita à censoribus, seu portarum exactoribus, qui quaslibet intrantes merces perquirunt, trutinant, in libro adnotant, ut nimirum vestigaliū rationem reddant. Pone ergo, Domine, custodiam, quin observationem super ostium: ut vel à longè conceptum verbum prospiciam, ac noverim, an ad linguam veniat. Quinimmo Custodi elevationem ipsam, ne unum pro alio videat. Denique, custodi tu, Deus ostium labiorum meorum, ne corrumpantur custodes, id est, ipsa tacendi proposita, ne speculatores, rationes prudentiæ seducantur, aut fallantur, quia nemini fido.

Quid mirum? Et lingua ignis est, univertitas iniquitatis. Græcè. congeries iniquitatis. Oecumenius, promptuarium iniquitatis. Prohibe linguam tuam à malo. A quoniam, ô Prophetæ Ab omni. Basil. ibid.

Yy Iratus

D. Bernard. l. de ord. vita.

Psal. 138.

Alij: Alij.

Hieron.

Psal. 140.

Alij: Silentium capone,

Alij: Silentium capone,

Alij: Silentium capone,

Alij: Silentium capone,

Alij: Silentium capone,

Alij: Silentium capone,

Alij: Silentium capone,

Alij: Silentium capone,

Alij: Silentium capone,

Alij: Silentium capone,

Alij: Silentium capone,

Alij: Silentium capone,

Alij: Silentium capone,

Alij: Silentium capone,

Alij: Silentium capone,

Alij: Silentium capone,

Alij: Silentium capone,

Alij: Silentium capone,

Alij: Silentium capone,

Alij: Silentium capone,

Alij: Silentium capone,

Alij: Silentium capone,

Alij: Silentium capone,

Alij: Silentium capone,

Alij: Silentium capone,

Alij: Silentium capone,

Alij: Silentium capone,

Alij: Silentium capone,

Alij: Silentium capone,

Alij: Silentium capone,

Alij: Silentium capone,

Alij: Silentium capone,

Alij: Silentium capone,

Alij: Silentium capone,

Alij: Silentium capone,

Alij: Silentium capone,

Alij: Silentium capone,

Alij: Silentium capone,

Alij: Silentium capone,

Alij: Silentium capone,

Alij: Silentium capone,

Alij: Silentium capone,

Alij: Silentium capone,

Alij: Silentium capone,

Alij: Silentium capone,

Alij: Silentium capone,

Alij: Silentium capone,

Alij: Silentium capone,

Alij: Silentium capone,

Alij: Silentium capone,

Iac. 3. Lingua moderata omnium vitiorum infrenatio. Chryf. Hieron. D. Thomas. Cajet. Estotius hominis moderatio. Iac. 3. Lingua solo Dei auxilio domari potest. Alij. Vatabl. D. August. de nat. & grat. c. 15. Psal. 140. Lingua habens ostium circumstantia quoniam. Ambros. Chryf.

Dorothe.

Prov. b. 5.

Iacob. 5.

Græcè.

Oecumen.

Psal. 33.

Basil. ibid.

Psal. 11.

Iratus es? mox lingua occurrit. Concupiscentia teneris? Habes & hinc linguam, &c. Praxis de ambitione. Linguam nostram magnificabimus. De avaritia, Sicut novacula acuta fecisti dolium. Ab omni, ab omni.

Prov. 10.

Chald.

Orig.

In multiloquio non deerit peccatum. Chald. In multitudine verborum non cessat peccatum. Origen legit: Non cessabit peccatum, id est, non intermitteretur.

Ecc. 28.

D. Ambros. l. 1.

offic. 6. 3.

Optimum Ecclesiastici consilium: Verbis tuis facito stateram. Ad quæ verba Ambros. Lingua tua menti subdita sit, ad mensuram sermones proferat libra examinatos justitiæ, ut sit gravitas in sensu, in sermone pondus, atque in verbis modus. Et ad illud: Aurum, & argenteum tuum alliga. Argenteum tuum, inquit, eloquium tuum, os quasi aurum, & argenteum claudendum, ne furibus pateat, sed claverationis aperiuntur pro loco, & tempore.

Ecc. 22.

Silentium in

violabile Sy-

raciatis.

Id quod Ecclesiasticus peroprabat, Quis dabit labiis meis signaculum certum? Proponunt aliqui servare silentium, sed ex mentis levitate incerti sunt, an idem sint servaturi, nam mox loquuntur: Quis dabit labiis meis signaculum certum? inquit Ecclesiasticus: q. d. Quis mihi det, ut cum statuo servare silentium, certò idem sim servaturus? Alij ex Hebr. Quis dabit labiis meis signaculum astutum? Ducta est metaphora à quibusdam seris ad ed. artificiosis, ut qui artificium non novit, referare non possit. Optat ergo Ecclesiasticus labiis suis astutum signaculum, quod non ira, non superbia, non simulatio valeat aperire, sed sola ratio, ac prudentia illud referandi pro loco, & tempore copiam habeat, & artem noverit.

D. Hier.

D. Hieron. epist. ad Celant. Div. inquit, antè considera, quid sit: & adhuc tacens provide, ne quid dixisse poeniteat. Verba tua ponderet cogitatio, & linguæ officium animi libra dispenset, unde Scriptura dicit: Verbis tuis facito stateram. Si enim hoc facimus in auro, multò magis faciendum est in verbis, ut nihil desit, nihil redundet.

Prover. 3.

Ambros.

Fili, ne desinas. Ubi Ambros. Quicumque est facilis in verbis, velut plenus rimarum hac, atque illac effluens, interio-

ra evacuat sua, & exterioribus passionibus inundatur.

Taciturnitas est consiliorum thesaurus: dictum unius ex Sapientibus.

Apost. Si autem omnis homo velox ad audiendum, & tardus ad loquendum.

Moyles in Exodo dicitur fuisse impeditionis, & tardioris linguæ. Sed quomodo in A& Apostol. dicitur ex ore Stephani, Potens in verbis, id est, eloquens, juxta

Orig. expositionem? Author Græcus in Catena ait, Moysem fuisse tardum ad loquendum, quia ita se assuefecerat, ut tutius cautius, que loqueretur, & hæc tarditas eloquentia dicta est Bernard. sententia: Verba tua bis ad limam rationis veniant, antequàm semel ad linguam.

D. August. ad ea verba: Argenteum igne examinatum purgatum septuplum, ait, cum argenteum eloqui septemplici dono Sancti Spiritus examinatum est, timore scilicet, pietate, scientia, intellectu, fortitudine, consilio, sapientia, & ejusdem Spiritus igne purgatum, tunc perfectum est.

De abnegatione gustus, odoratus & tactus.

PUNCTUM CXVI.

Esca ventri. & venter esca. Deus autem, 1. Cor. 6. & hunc, & has destruet. Notat Anselm. D. Ansel. ibid. quòd immediatè Apost. Postquam loquutus est superfluitate escarum, consequenter venit ad fornicationem: Corpus autem non fornicationi, &c. quia superfluitas escarum, ait D. Anselmus, mater libidinis est. Sic Apost. Quorum Deus venter Philip. 3. est, & (mox) gloria in confusione, id est, luxuria. sic, non in cubilibus, & impudicitia.

In gignenda luxuria concurrunt hi sensus gustus, odoratus, & tactus. Date flores Moab. Hebr. De patre genito. Moab enim ex patre, & filia natus est. Is floribus delectatur. Sic, qui flores applicabant ad nares, erant cum mulieribus Adonidem plangentibus. Plato in Symposio: Amor inter flores habitat.

Sic,